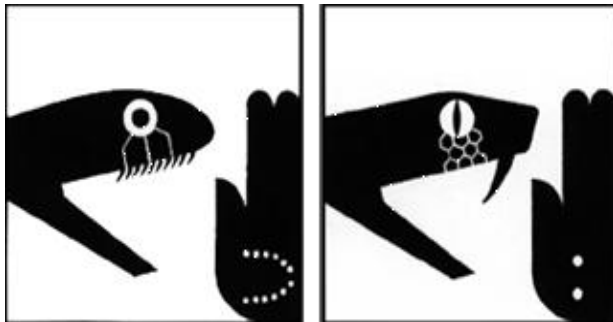

GYVAČIŲ ĮKANDIMAI

Lietuvoje yra vienintelė nuodinga gyvatė – angis. Angis gyvena drėgnuose miškuose, miško aikštelėse, aukštapelkėse, pamiškėse. Mėgsta šiltas ir saulėtas vietas. Miške uogaujant, reiktų būti atidesniems – neužlipti ant gyvatės, nekišti rankos po šaknimis, kelmais, pamačius gyvatę negaudyti jos. Gyvatė kanda tik gindamasi, jei leisime jai ramiai pasišalinti, ji pati nepuls. Miške patartina avėti aulinius batus. Karštomis dienomis gyvatės gali atšliaužti į daržus, prie šulinių, namo, tvarto pamatų. Dėl išvaizdos kai kas ją painioja su bekoju driežu gluodenu ar žalčiu. Žaltys turi geltonus skruostus. O įkandus ropliui jį identifikuoti galima pagal įkandimo žymes. Įkandus žalčiui matysis dantų juosta, panašiai kaip žandikaulis, o įkandus gyvatei matosi tik dvi žymės. Nuodų kiekis priklauso nuo metų laiko ir nuo paskutinių gyvatės įkandimo. T.y. pirmieji pavasariniai įkandimai sukels sunkesnius apsinuodijimus, nes per

žiemą gyvatė pagamino daug ir didelės koncentracijos nuodų. Paciento savijauta po įkandimo priklauso nuo bendros organizmo būklės, amžiaus (jautresni vaikai ir vyresnio amžiaus žmonės), įkandimo vietos (kuo arčiau galvos ir kaklo, tuo ryškesni bus apsinuodijimo požymiai). Pirmomis valandomis daugeliui pacientų kyla bendroji reakcija: baimė, galvos svaigimas, silpnumas, gali atsirasti vėmimas, viduriavimas, padažnėti širdies ritmas, kristi kraujospūdis. Dažniausiai įgeliamos galūnės, todėl jos ima pamažu tinti, sunkiais atvejais tinimai gali kilti iki liemens, tada visus galūnės audinius apima uždegimas, jie skausmingi, oda patamsėja, prasideda kraujagyslių ir limfagyslių uždegimas. Priešnuodžiai yra leidžiami tik tiems pacientams, kuriems yra didelis ir stiprus sisteminis nuodų poveikis. Visiems kitiems yra taikomas simptominis gydymas. Nekomplikuotais atvejais paprastai pasveikstama per 2-7 dienas. Įkandus angiai visada reiktų kreiptis į medikus.

Ką daryti, jei įkando gyvatė?

Pirmiausia nusiraminkite, stenkitės kuo mažiau judinti įkaštą galūnę. Ją rekomenduojama imobilizuoti ir važiuoti į artimiausią gydymo įstaigą. Esant galimybei – įkandimo vieta šaldoma. Tam gali būti naudojamas ledas, šaldytų daržovių pakuotės apvyniotos rankšluosčiu.

Negalima:

- gaudyti ir „bausti“ nusikaltusios gyvatės. Gaudoma gyvatė gali įkąsti pakartotinai.
- veržti timpos ant įkaštos galūnės, pjaustyti ar prideginti įkandimo vietas, čiulpti nuodus burna.

2009 metais ligoninėse gydyti 37, 2010 m. – 21, 2011 m. – 28, 2012 m. – 26 gyvačių įgelti pacientai. Mirtini atvejai dėl angies įkandimo Lietuvoje neregistruoti.

Informaciją parengė
Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro
Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras